

LIETUVOS RESPUBLIKOS TEISINGUMO MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Gedimino pr. 30, 01104 Vilnius,
mob. tel. +370 600 38904, el. p. rastine@tm.lt, <https://tm.lrv.lt>.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188604955

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

2023-11- Nr.

TEIKIMAS DĖL NUTARIMO PROJEKTO

Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija teikia Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2005 m. balandžio 27 d. nutarimo Nr. 468 „Dėl asmenų (šeimos) turto ir asmens pajamų lygių antrinei teisinei pagalbai gauti nustatymo“ pakeitimo“ projektą (toliau – nutarimo projektas).

Numatomo teisinio reguliavimo tikslas – įgyvendinant Lietuvos Respublikos valstybės garantuojamos teisinės pagalbos įstatymo pakeitimo įstatymą¹ (toliau – VGTPĮ pakeitimo įstatymas) patikslinti asmenų (šeimos) turto ir asmens pajamų lygių antrinei teisinei pagalbai gauti.

I. Sprendžiama problema	<p>VGTPĮ pakeitimo įstatymu vietoj dviejų (pirmojo ir antrojo) asmenų (šeimos) turto (toliau – turtas) ir asmens pajamų (toliau – pajamos) lygių, numatytas vienas turto ir pajamų lygis, kai valstybė garantuoja ir apmoka 100 proc. antrinės teisinės pagalbos išlaidų².</p> <p>Šiuo metu galiojančiame teisiniame reguliavime numatyta, kad:</p> <ul style="list-style-type: none">-pirmasis lygis yra, kai turto vertė neviršija turto vertės normatyvo, nustatyto bendrai gyvenantiems asmenims (vieniems gyvenantiems asmenims) pagal Lietuvos Respublikos piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymo (toliau – PSPNGĮ) 16 straipsnį, dydžio ir metinės pajamos neviršija 37,68 valstybės remiamų pajamų (toliau – VRP), pridedant po 14,13 VRP kiekvienam jo išlaikytiniui, dydžio;-antrasis lygis yra, kai asmens (šeimos) turto vertė neviršija 1,5 turto vertės normatyvo, nustatyto bendrai gyvenantiems asmenims (vieniems gyvenantiems asmenims) PSPNGĮ 16 straipsnį, dydžio ir asmens metinės pajamos neviršija 56,52 VRP, pridedant po 20,74 VRP kiekvienam jo išlaikytiniui, dydžio. <p>Šiuo metu nustatytas VRP dydis yra 157 Eur³, nuo 2024 m. sausio 1 d. jį planuojama padidinti iki 176 Eur⁴.</p> <p>Valstybės garantuojamos teisinės pagalbos tarnybos duomenimis, iš visų sprendimų atsisakyti teikti antrinę teisinę pagalbą dėl turto ir pajamų (apie 300 atvejų per metus), sprendimai pasiskirsto taip: kai pajamos viršija pirmąjį ir antrąjį lygius – 73 proc., tik turtas viršija pirmąjį ir antrąjį lygius – 11 proc.,</p>
-------------------------	---

¹ Lietuvos Respublikos valstybės garantuojamos teisinės pagalbos įstatymo Nr. VIII-1591 4, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 29, 31, 32 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymas Nr. XIV-2103.

² VGTPĮ pakeitimo įstatymo 10 straipsnio 1 dalis.

³ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2022 m. gruodžio 14 d. nutarimas Nr. 1250 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 m. lapkričio 5 d. nutarimo Nr. 1206 „Dėl socialinės paramos išmokų atskaitos rodiklių dydžių patvirtinimo“ pakeitimo“.

⁴ <https://socmin.lrv.lt/lt/naujienos/2024-metais-dides-dirbanciuju-pajamos-seniorai-sulauks-didesniu-pensiju-ugtels-ir-kitos-ismokos>

	turtas ir pajamos viršija pirmąjį ir antrąjį lygius – 16 proc. Kai antrinė teisinė pagalba suteikta valstybei apmokant 50 proc. antrinės teisinės pagalbos išlaidų – 7 proc. atvejų asmens turtas viršijo pirmąjį lygį, 81 proc. – asmens pajamos viršijo pirmąjį lygį, 12 proc. – turtas ir pajamos viršijo pirmąjį lygį.									
II. Siūlomos priemonės	<p>Igyvendinant VGTPĮ pakeitimo įstatymo nuostatas, nutarimo projektu siūloma:</p> <ul style="list-style-type: none">• numatyti, kad metinės pajamos antrinei teisinei pagalbai gauti turėtų neviršyti 38 VRP dydžių, o turint išlaikytinių – už kiekvieną pridedant po 14,20 VRP. Nuo 2024 m. sausio 1 d. tai sudarytų 6 688 Eur asmeniui, pridedant po 2 499,2 Eur už kiekvieną išlaikytinį⁵. Pažymėtina, kad pagal galiojantį teisinį reguliavimą, tokias metines pajamas gaunantis asmuo, galėtų gauti antrinę teisinę pagalbą valstybei garantuojant ir apmokant 50 proc. teisinės pagalbos išlaidų. <p>Pastebėtina, kad sprendimų teikti antrinę teisinę pagalbą valstybei apmokant 50 proc. išlaidų per metus priimama apie 7 proc. (likusi dalis – neatsižvelgiant į turtą ar pajamas arba valstybei apmokant 100 proc. išlaidų).</p> <p>Asmens metinių pajamų skaičiavimo palyginimas:</p> <table><tr><td></td><td>Metinės pajamos pagal galiojantį teisinį reguliavimą</td><td>Metinės pajamos pagal nutarimo projektu siūlomą teisinį reguliavimą</td></tr><tr><td>Asmuo be išlaikytinių</td><td>Mažiau nei 6 631,68 Eur (100 proc. apmokama antrinė teisinė pagalba); Daugiau nei 6 631,68 Eur ir mažiau nei 9 947,52 Eur (50 proc. apmokama antrinė teisinė pagalba)</td><td>Mažiau nei 6 688 Eur (100 proc. apmokama antrinė teisinė pagalba)</td></tr><tr><td>Asmuo su vienu išlaikytiniu</td><td>Mažiau nei 9 118,56 Eur (100 proc. apmokama antrinė teisinė pagalba); Daugiau nei 9 118,56 Eur ir mažiau nei 13 597,76 Eur (50 proc. apmokama antrinė teisinė pagalba)</td><td>Mažiau nei 9 187 Eur (100 proc. apmokama antrinė teisinė pagalba)</td></tr></table> <p>Pažymėtina, kad VGTPĮ pakeitimo įstatymu, be kita ko, numatyta galimybė išimtiniais atvejais, įvertinus asmens individualią situaciją, suteikti antrinę teisinę pagalbą, nepaisant to, kad asmens pajamos viršija nustatytą turto ir pajamų lygį.</p> <ul style="list-style-type: none">• Patikslinti, kad turto antrinei teisinei pagalbai gauti normatyvas turi neviršyti turto vertės normatyvo, nustatyto bendrai gyvenantiems asmenims (vieniems gyvenantiems asmenims) pagal PSPNGĮ 16 straipsnį, dydžio (t. y. atitiktų		Metinės pajamos pagal galiojantį teisinį reguliavimą	Metinės pajamos pagal nutarimo projektu siūlomą teisinį reguliavimą	Asmuo be išlaikytinių	Mažiau nei 6 631,68 Eur (100 proc. apmokama antrinė teisinė pagalba); Daugiau nei 6 631,68 Eur ir mažiau nei 9 947,52 Eur (50 proc. apmokama antrinė teisinė pagalba)	Mažiau nei 6 688 Eur (100 proc. apmokama antrinė teisinė pagalba)	Asmuo su vienu išlaikytiniu	Mažiau nei 9 118,56 Eur (100 proc. apmokama antrinė teisinė pagalba); Daugiau nei 9 118,56 Eur ir mažiau nei 13 597,76 Eur (50 proc. apmokama antrinė teisinė pagalba)	Mažiau nei 9 187 Eur (100 proc. apmokama antrinė teisinė pagalba)
	Metinės pajamos pagal galiojantį teisinį reguliavimą	Metinės pajamos pagal nutarimo projektu siūlomą teisinį reguliavimą								
Asmuo be išlaikytinių	Mažiau nei 6 631,68 Eur (100 proc. apmokama antrinė teisinė pagalba); Daugiau nei 6 631,68 Eur ir mažiau nei 9 947,52 Eur (50 proc. apmokama antrinė teisinė pagalba)	Mažiau nei 6 688 Eur (100 proc. apmokama antrinė teisinė pagalba)								
Asmuo su vienu išlaikytiniu	Mažiau nei 9 118,56 Eur (100 proc. apmokama antrinė teisinė pagalba); Daugiau nei 9 118,56 Eur ir mažiau nei 13 597,76 Eur (50 proc. apmokama antrinė teisinė pagalba)	Mažiau nei 9 187 Eur (100 proc. apmokama antrinė teisinė pagalba)								

⁵ Pagal galiojantį teisinį reguliavimą, tokias metines pajamas gaunantis asmuo, galėtų gauti antrinę teisinę pagalbą valstybei garantuojant ir apmokant 50 proc. teisinės pagalbos išlaidų.

	šiuo metu galiojantį pirmąjį turto lygį).		
		Pagal galiojantį teisinį reguliavimą (I turto lygis)	Pagal nutarimo projektu siūlomą teisinį reguliavimą
	Asmuo, gyvena Vilniaus mieste ir neturi išlaikytinių	213 742 Eur	213 742 Eur
	Asmuo, gyvena Vilniaus mieste ir turi 1 išlaikytinį	241 777 Eur	241 777 Eur
	Asmuo, gyvena Visagine neturi išlaikytinių	23 949 Eur	23 949 Eur
	Asmuo, gyvena Visagine ir turi 1 išlaikytinį	30 079 Eur	30 079 Eur
<p>Kadangi praktikoje tik 7 proc. atvejų asmenų turtas viršija nurodytą normatyvą, manytina, kad nutarimo projektu siūlomas turto lygio normatyvas yra racionalus. Be to, Lietuvos Respublikos valstybės garantuojamos teisinės pagalbos įstatyme⁶ taip pat numatyta galimybė, <u>įvertinus asmens individualią situaciją, suteikti antrinę teisinę pagalbą, nepaisant to, kad asmens turtas viršija nustatytą turto lygį.</u></p> <p>Taip pat siūloma įtvirtinti, kad, jei asmens ir jo šeimos interesai byloje, kurioje siekiama gauti antrinę teisinę pagalbą, yra priešingi, į turtą įskaitomas tik asmens (ne jo šeimos) turtas. Pastebėtina, kad praktikoje dėl šio aspekto iki šiol ginčų nėra kilę, tačiau, siekiant aiškumo, tikslinga tai įtvirtinti nutarimo projekte.</p>			
III. Priemonių kaštai	Nutarimo projektas bus įgyvendinamas iš valstybės garantuojamos teisinės pagalbos sistemai skiriamų biudžeto lėšų.		
IV. Nauda visuomenei	Dalis asmenų, kurių metinės pajamos pagal galiojantį teisinį reguliavimą nežymiai viršija pirmąjį pajamų lygį ir antrinė teisinė pagalba jiems teikiama valstybei apmokant 50 proc. išlaidų, galės gauti antrinę teisinę pagalbą valstybei apmokant 100 proc. išlaidų.		

Pažymėtina, kad 2024 m. planuojama vykdyti siūlomo teisinio reguliavimo stebėseną, siekiant įvertinti jo poveikį, taip pat surinkti papildomus duomenis, siekiant sistemaiškai įvertinti poreikį keisti turto ir pajamų dydžius antrinei teisinei pagalbai gauti, įskaityti į vertinamą turtą ar pajamas tam tikrą asmens turtą ir (ar) pajamas arba atsisakyti įskaitymo.

⁶ Lietuvos Respublikos valstybės garantuojamos teisinės pagalbos įstatymo 11 straipsnio 10 ir 11 dalys.

Nutarimo projektas neprieštarauja Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programai, kuriai pritarta Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. gruodžio 11 d. nutarimu Nr. XIV-72 „Dėl Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos“.

Nutarimo projektas buvo pateiktas išvadoms gauti Lietuvos Respublikos finansų ministerijai, Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijai, Lietuvos savivaldybių asociacijai ir Valstybės garantuojamos teisinės pagalbos tarnybai. Finansų ministerija, Lietuvos savivaldybių asociacija ir Valstybės garantuojamos teisinės pagalbos tarnyba pastabų ar pasiūlymų pagal kompetenciją neturėjo. Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos pastabos buvo aptartos bei suderintos darbo tvarka ir toliau pastabos nebeteikiamos.

Dėl nutarimo projekto taip pat konsultuotasi su visuomene, paskelbus nutarimo projektą Seimo kanceliarijos teisės aktų informacinėje sistemoje. Pastabų ar pasiūlymų negauta.

Vadovaujantis Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodikos⁷, 4 punktu, nutarimo projekto poveikio vertinimas nėra atliekamas.

Nutarimo projektas parengtas laikantis Valstybinės kalbos, Teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų ir atitinka bendrinės lietuvių kalbos normas.

Nutarimo projektą parengė Teisingumo ministerijos Teisinių paslaugų politikos grupės (vadovė Aurelija Giedraitytė, tel. 860769523, el. p. aurelija.giedraityte@tm.lt, vyriausioji patarėja Neringa Keršienė, tel. 867185662, el. p. neringa.kersiene@tm.lt) vyresnioji patarėja Vaida Rudėnaitė (tel. 867186277, el. p. vaida.rudenaite@tm.lt).

PRIDEDAMA:

1. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2005 m. balandžio 27 d. nutarimo Nr. 468 „Dėl asmenų (šeimos) turto ir asmens pajamų lygių antrinei teisei pagalbai gauti nustatymo“ pakeitimo“ projektas ir jo lyginamasis variantas, 2 lapai.
2. Suinteresuotų institucijų raštai, 4 lapai.

Teisingumo ministrė

Ewelina Dobrowolska

⁷ Numatomo teisinio reguliavimo poveikio metodika, patvirtinta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. vasario 26 d. nutarimu Nr. 276 „Dėl Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodikos patvirtinimo“.

Vaida Rudėnaitė, tel. +37067186277, el. p. vaida.rudenaite@tm.lt